

Environmental Partnership rozdeľoval granty

Poradný výbor Environmental Partnership na svojom zasadnutí v októbri 1994 udelil 24 grantov v celkovej hodnote 59 000 USD. Tri granty v celkovej sume 2415 USD pokrývajú náklady na ubytovanie dobrovoľníkov amerických Mierových zborov (Peace corps), ktorí budú 2 roky pracovať s organizáciami Pčola, Strom života a Spoločnosť na ochranu vtáctva.

Ďalšiu skupinu predstavujú cestovné granty: Strom života získal 1980 USD na cestu svojho lídra do Mexika, kde sa zúčastnil konferencie o environmentálnej výchove, Nadácia Zelená nádej z Prešova dostala 850 USD na úhradu výdavkov za účasť dvoch členov na konferencii venovanej problémom ochrany európskych lesov vo Švédsku. Centrum pre podporu miestneho aktivizmu s pomocou finančnej injekcie 1200 USD zabezpečilo účasť 7 aktivistov z celého Slovenska na konferencii prebiehajúcej pri príležitosti zasadania Svetovej banky a Medzinárodného menového fondu v Madride. Menšie granty získali: Slovenská riečna sieť na účasť na stredo európskom stretnutí o ochrane povodí v Gyori (270 USD) a SZOPK Košice na cestu jednej aktivistky do Nemecka, kde sa zúčastnila na Európskom seminári o permakultúre (210 USD). Najväčšie cestovné prostriedky však boli určené na dve slovenské štipendiá v USA, zamerané na ochranu povodí a určené tiež na pokrytie polovice nákladov jedného štipendistu z Ukrajiny.

Najvyšší udelený grant - 8000 USD - získala organizácia Ľudia a voda z Košíc na pokračovanie prác na vypracovaní a medzinárodnej oponentúre alternatívneho vodohospodárskeho plánu pre územie Tichého Potoka na východnom Slovensku. Tento grant dopĺňa 2900 USD pre SZOPK v Košiciach na výchovno-vzdelávaciu kampaň za úspory pitnej vody. Košice majú vysoko nadpriemernú spotrebu vo-

dy, viac ako polovica z nej sa však stratí v deravých potrubiach a vyplytvá nešetrnými spotrebiteľmi. Do Košíc ide aj 3300 USD na známy medzinárodný projekt Modré z neba. V rámci tohto projektu (manažovaného košickým Stromom života) školáci vo viac ako 300 skupinách na celom Slovensku monitorujú kyslé dažde a ich dôsledky a spolupracujú pritom so svojimi nórskymi partnermi. 3500 USD udelili rožňavskému GEMEŽu na posilnenie cezhraničnej spolupráce pri ochrane a vyčistení povodia rieky Slaná a 500 USD udelili projektu ekologicky priaznivého rozvoja obce Havaj v okrese Svidník.

Ďalšie dva granty získal Strom života na podporu a posilnenie environmentálnej výchovy v školskom systéme (1980 USD) a na podporu už prebiehajúceho projektu školení ekovýchovných aktivistov z Ukrajiny (1740 USD).

900 USD získal Koordinačný výbor rozvoja priestoru Čierny Hron na projekt reštrukturalizácie a rozvoja vidie-

ka. Koordinačný výbor úzko spolupracuje s nadáciou ECEAT Slovakia, ktorá koordinuje aktivity zamerané na rozvoj vidieckej turistiky na celom Slovensku. Nadácia ECEAT získala na svoju činnosť 1500 USD. Na pokračovanie úspešne začatej činnosti pri podpore obnovy zelene na Slovensku získala 4020 USD Nadácia Global Releaf so sídlom v Banskej Štiavnici. 3000 USD z tejto sumy sa rozdelilo na väčší počet menších grantov na celom Slovensku.

Posledné dva podporené projekty sú z Bratislavy. Spoločnosť pre trvalo udržateľný život získala 3500 USD na inštitucionálne posilnenie svojej činnosti a Centrum rozvoja človeka Danubius 4700 dolárov na realizáciu projektu smerujúceho k posilneniu účasti cirkví pri riešení environmentálnej krízy.

Peter Medved

Ekologie a demokracie

Konferencie **Ecology and Democracy - The Challenge of the 21st Century** sa konala ve dneh 6.-9. září v Českých Budějovicích. Připravily ji zdejší biologické a ekologické ústavy Akademie věd České republiky.

Už před konferencí byl zredigován rozsáhlý soubor abstraktů v anglickém jazyce, v němž konference probíhala, což vzhledem k velké účasti zahraničních hostů usnadňovalo komunikaci. Jediným nedostatkem bylo poměrně malé zastoupení českých vědeckých

pracovišť a též neúčast některých známých ekologů, kteří zaslali jen abstrakty.

Příspěvky byly rozděleny do několika celků a z větší části byly předneseny spolu s diskusí na plenárních zasedáních. Jen třetí den se jednání konference rozdělilo do tří sekcí: 1. vliv mezinárodních institucí na ochranu životního prostředí; 2. ekologické a ekonomické aspekty a ekologická výchova; 3. ekologie a kultura, ekologie a zemědělství. Někteřá palčivá témata,

vzlastě vztah ekologie a ekonomie se objevila už v referátech a diskusi přeho dne konference.

Prvý den byl věnován pluralistickým pohledům na vztah ekologie a demokracie, ekologie a politiky a ekologie a ekonomie. K. Bayer (USA) zdůraznil nutnost integrace demokracie a ekologie v centrální a východní Evropě a odmítl zde přežívající adoraci materiálních hodnot. A. J. Dahl, Američan působící v rámci United Nation Environmental Programme v Ženevě, srovnal specifika a analogie mezi ekosystémy a sociálními systémy. Nejvíce zaujal příspěvek předního japonského ekonoma Kaoru Jamagučiho (Yamaguchi), který je poradcem UNESCO a profesorem na fakultě mezinárodní ekonomie nagojské obchodní univerzity: Protiklad industriálního a informačního věku v rozvoji japonských regionálních komunit. Kromě hluboké analýzy vztahu tržní ekonomiky a ekonomiky trvale udržitelného rozvoje shrne nové pohledy na regionální sociologii a ekologii v Japonsku.

P. Gandalovič (ČR) poukázal na rozpory mezi krátkodobým působením politiky ve volebních cyklech a dlouhodobým charakterem ekologických cyklů a změn, S. Mlčoch (MZV ČR) na nutnost institucionálního zabezpečení ekologické optimalizace, kam zahrnuje nejen ustanovení ekologické legislativy, ale i její kontrolu institucemi a participativní demokracií.

Druhý den dopoledne byl věnován převážně teoretickým tématům analyzujícím ekologické a demokratické principy, vývoj různých druhů a typů demokracie a problémům vztahu demokracie a rizika, ekologii a ekonomii, nejméně frekventovanějšímu tématu celé konference. Odpoledne se prezentovaly úspěchy uplatnění ekologie v ochraně životního prostředí v průmyslu a zemědělství, analýzy jednotlivých oblastí silného znečištění, případové studie o jednotlivých průmyslových závodech a těžebních oblastech.

Třetí den probíhalo zasedání ve třech už zmíněných sekcích. V první F.

von Ketelhodt z Evropského parlamentu poukázal na to, že vliv konference v Riu (1992) vedl ke změně ekologického klimatu ve státech ES. Na téma ekologická krize, věda a veřejná sféra promluvil holandský filosof M. Korthals. Podrobně analyzoval evropskou diskusi o filosofii ekologické krize. Otázka, zda demokracie může přežít ekologickou krizi, je nesprávně položena. Opak je pravdou: pouze když podstatná část moderní demokracie - „měkká politika“ (weak politics) bude opravdu fungovat, můžeme přežít ekologickou krizi.

Ve druhé sekci zaujal fundovaný úvodní referát Angličana T. M. Jenkinse na téma ekologizace ekonomiky a demokratizace globální ekonomie. E. Cudlínová z Ústavu ekologie krajiny AV ČR přednesla filosoficky podnětný referát „Demokracie nebo zelená společnost“. Kritizovala některé nedostatky

dnešního modelu parlamentní demokracie a hodnot postindustriální společnosti, která nemůže řešit mnoho ekologických problémů.

Ve třetí sekci byly předneseny dva klíčové teoreticky zaměřené referáty: S. Miller se zabýval sociologickým a ekologickým rozparem vývoje vztahů a konfliktů mezi zemědělskými a průmyslovými oblastmi v Anglii. Referát S. Rikoono z USA vycházel z fenomenologického popisu kulturních konstrukcí přírody a krajiny a jejich vlivu na zprostředkování vztahu ekologie a demokracie.

Na konferenci bylo prezentováno též několik posterů, např. o ekologickém zemědělství na principech trvale udržitelného rozvoje, o ekologii jižních Čech, o Temelínu aj.

Jan Kamarýt

Výskum a ochrana cicavcov na Slovensku

Celoštátna konferencia **Výskum a ochrana cicavcov na Slovensku** sa uskutočnila v dňoch 12.-13. októbra 1994 v Banskej Bystrici. Zúčastnilo sa na nej vyše 60 zástupcov štátnej ochrany prírody, SAV, rezortných výskumných ústavov, vysokých škôl a múzeí zo Slovenska, Čiech, Poľska, Maďarska a Nemecka. Zorganizovali ju Slovenská agentúra životného prostredia-centrum v Banskej Bystrici a Stredoslovenská pobočka Slovenskej zoologickej spoločnosti SAV vo Zvolene.

Cieľom konferencie bolo prezentovať aktuálne výsledky výskumov ochrany cicavcov na Slovensku, načrtnúť smer ďalšieho výskumu a praktickej starostlivosti o faunu a hľadať spoločné riešenia najzávažnejších otázok.

Počas dvoch dní si mohli účastníci vypočuť 28 referátov, ktoré odzneli v 5

samostatných blokoch, prezrieť 5 posterov a zúčastniť sa dvoch workshopov. Prvý: „*Vydra riečna na Slovensku - súčasny stav poznania*“ bol venovaný najmä prezentovaniu výsledkov akcie Vydra, ktorá na Slovensku prebieha od jesene 1989.

Referáty a postery nastolili množstvo otázok a problémov, ktoré boli potom predmetom záverečného workshopu „*Perspektívy ochrany cicavcov na Slovensku*“. Konferencia poukázala na kritické ohrozenie viacerých taxónov fauny Slovenska a ich biotopov. Účastníci odporúčajú zamerať pozornosť najmä na 4 hlavné okruhy:

- **Na úseku legislatívy:** urýchlene dopracovať a vydat novú vyhlášku o ochrane voľne žijúcich živočíchov, vrátane spoločenského ohodnotenia